

Şirketler için riskli alan Türkiye için **Mavi Vatan**

KORONA salgını Doğu Akdeniz'de konumumuzu güçlendirdi. Uzmanlara göre düşen petrol fiyatları Doğu Akdeniz'de hidrokarbon arama çalışmaları yürüten dev enerji şirketlerinin faaliyetlerini ertelemesine yol açtı. Türkiye ise son dönemde çalışmalarını kararlılıkla sürdürüyor. Bu durumun jeopolitik avantaj yarattığını belirten uzmanlar, "Küresel oyuncular Türkiye'nin razı olmadığı bir modelin hayata geçmeyeceğinden emin oldu" dedi. **11'de**

Türkiye, Doğu Akdeniz'de iki sondaj bir sismik gemiyle çalışmalarını sürdürüyor.

**KOVID-19
PANDEMİSİ
DOĞU
AKDENİZ'DE
KONUMUMUZU
GÜÇLENDİRDİ**

Avantajımızı görerek atılım yapma zamanı

Küresel piyasada düşen petrol fiyatları Doğu Akdeniz'de hidrokarbon arama çalışmaları yürüten dev enerji şirketlerinin faaliyetlerini ertelemesine neden olurken, uzmanlar son dönemde bölgede çalışmalarını kararlılıkla sürdüren Türkiye'nin avantajlı konumunun pekişeceğini belirtiyor

HABER MERKEZİ

RUSYA ve Suudi Arabistan arasındaki petrol gerilimiyle başlayan ve ardından yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınıyla düşük seyreden petrol fiyatları, Akdeniz'e komşu ülkeler ile uluslararası aktörlerin Doğu Akdeniz'de yürüttüğü petrol ve doğalgaz arama faaliyetlerini yeniden gözden geçirmesine neden oldu. Konuya ilişkin değerlendirmelerde bulunan İzmir Ekonomi Üniversitesi Sürdürülebilir Enerji Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mehmet Efe Bireselioğlu, petrol fiyatlarındaki düşüşün bölgedeki uluslararası aktörlerin "iştahını kaybetmesine" yol açtığını belirterek, "Bunların yanında, Türkiye'nin bölgede artan varlığının ve uyguladığı aktif politikanın etkisini de belirtmemiz gerekir. Kovid-19 salgınının etkisi ile de içe dönük politikalar benimsen devletler, şimdilik Doğu Akdeniz planlarına ara vermiş durumda diyebiliriz. Yine de koşullar değiştiğinde bu durumun da değişim gösterme ihtimalinin yüksek olduğu söylenebilir" dedi.

Bireselioğlu, Kovid-19 salgını öncesi pek çok uluslararası oyuncunun, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu başta olmak üzere dünyada kilit rol oynayan bölgelerde dönüştürücü politikalar sürdürdüğünü dile getirerek, "Türkiye'nin de bu dönemde uyguladığı doğru politikalar ve ikili işbirlikleri ile Doğu Akdeniz bölgesinde önemli kazanımları oldu. Türkiye, mevcut göstergelerin ışığında olabildiğince düşük düzeyde olumsuz etki ile bu salgını atlatabilir-

se yeni yapılanmada ekonomik ve jeopolitik perspektifte daha avantajlı olacaktır" diye konuştu.

SALGIN SONRASI KANUNİ GÖREVE

Türkiye'nin bölgede askeri varlığını ve sondaj gemileriyle teknik gücünü artırmasının önemine işaret eden Bireselioğlu, şunları kaydetti: "Özellikle Türkiye'nin Birleşmiş Milletler tarafından tanınan Libya Hükümeti ile bölgede kıta sahanlığı ve MEB sınırını belirlemek için imzaladığı mutabakat 'oyun değiştirici' olmuştur. Bu mutabakatın sonuçlarını artarak görmeye devam edeceğiz.

Üçüncü sondaj gemisi Kanuni ise Mart ayı ortasında Türkiye karasularına giriş yaptı. Kovid-19 salgınına ilişkin tedbir sürecine müteakiben geminin gerekli bakımları ve güncellemeleri yapılarak ultra derin deniz sondajlarına hazır hale getirilecek. Bu da demek oluyor ki Kanuni salgın sonrasında sondaj çalışmalarına başlayabilecek. Ülkemizin denizlerdeki sondaj faaliyetlerine önemli katkı gösterecektir."

'ŞİRKETLERİN FAALİYETLERİNİ TÜRKİYE İLE SÜRDÜRMELERİ MANTIKLI'

Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi (TESPAM) Başkanı Oğuzhan Akyener de salgın nedeniyle düşen petrol fiyatlarının, bu alanda arama-üretim ve servis hizmetleri veren bütün şirketleri ciddi anlamda etkilediğini söyledi. Sektörde büyük bir kırılmanın yaşandığını ve bunun bir süre daha devam etmesinin beklendiğini ifade eden Akyener, "Doğu Akdeniz'de şirketlerin, yerine göre dolaylı siyasi kazanımlar vasıtasıyla ve para kazanma gayesiyle riske atılabilecek bütçe kalmadı. Örneğin bölgedeki en aktif oyuncu ENI, son çeyrekte kar oranlarının yüzde 90'lar seviyesinde düştüğünü açıkladı" dedi.

Akyener, bölgedeki en güçlü ülke olan Türkiye için durumun farklı olduğuna işaret ederek, "Türkiye arama faaliyetlerini, kamusal finans desteğiyle kendi deniz alanlarında sürdürmeye devam etmekte. Doğu Akdeniz'deki ilgili alanlar, çalışmalarını ekonomik gerekçelerle donduran diğer şirketler için 'riskli dış alanlar' kapsamındayken, Türkiye için ise 'Mavi Vatan'dır. Bu sebeple psikolojik, ekonomik ve lojistik olarak Türkiye

bu noktada bölgedeki en avantajlı ülke. İlgili şirketlerin ise bundan sonra faaliyetlerini Türkiye ile sürdürmeleri, kendileri için de mantıklı bir tercih olacak" değerlendirmesinde bulundu.

'İŞBİRLİĞİ YAPMAK ZORUNDALAR'

Doğu Akdeniz'deki riskli arama veya ekonomik olmayan geliştirme projelerinin 1 yıldan 5 yıla kadar ertelenebileceğini dile getiren Akyener, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu süreç sonunda, önümüzdeki 5 yıllık süre zarfında, artan talep ve düşen arz sebebiyle doğalgaz fiyatlarının artacağı, maliyetlerin yeni otomasyon teknolojileri ile düşeceği tahmin edilmekte. Ayrıca Lübnan'da olası bir keşif bütün dengeleri değiştirecektir. Bütün bölge ülkelerinin gözü Lübnan'da devam eden ilk deniz sondajında. Bu sebeple ülke olarak sahip olduğumuz avantajlarımızı idrakiyle geleceği kurgulayarak, çok daha büyük atılımlar yapabili-

memiz gerekiyor. Türkiye'nin bu noktadaki kararı duruşu, teknik, politik, hukuki ve askeri adımları bölgedeki tüm dengeleri ülkemiz lehine değiştirdi. Şu an İtalyanlar da Avrupa Birliği de bölgedeki diğer küresel oyuncular da Türkiye'nin razı olmadığı bir modelin hayata geçmeyeceğinden emin oldular. Türkiye birliğini, istikrarını ve kararlılığını sürdürdüğü sürece bölgedeki küresel oyuncular ve diğer ülkeler Türkiye ile işbirliği süreçlerine girmek durumunda kalacaklar.

Türkiye'nin yeni yatırımları ile teknik kapasitesini geliştirmesi ise bölgedeki büyük hidrokarbon şirketlerinin Türkiye ile daha yakın bir işbirliği sürecine girme beklentilerini perçinlemektedir."

Mehmet Efe Bireselioğlu

Oğuzhan Akyener

